PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · HISTORIA · KLASA 4

Dział 6. Odzyskanie niepodległości

Tradycje regionalne, symbole Unii Europejskiej, Polacy pod zaborami, Legiony Dąbrowskiego i hymn, powstania listopadowe i styczniowe, Polacy, którzy rozsławili Polskę, 11 listopada 1918, symbole i święta państwowe. W klasach 5–6 – do powtórki wybranych postaci i dat. Dla ucznia klasy 4: proste polecenia, praca ze źródłem, osią czasu i mapą, ilustracje.

Karta	Temat	Zadania
1	**Odzyskanie niepodległości** Tradycje regionalne, symbole Unii Europejskiej, Polacy pod zaborami, Legiony Dąbrowskiego i hymn, powstania listopadowe i styczniowe, Polacy, którzy rozsławili Polskę, 11 listopada 1918, symbole i święta państwowe. W klasach 5–6 – do powtórki wybranych postaci i dat	9 zad. 36 pkt
2	**Droga do niepodległości – ćwiczenia** Daty, postacie, fakty	4 zad. 16 pkt
3	**Niepodległość – utrwalenie** Znaczenie 11 listopada, życie pod zaborami, chronologia	4 zad. 10 pkt
4	**Pracuję ze źródłem – hymn i symbole** Legiony, hymn, godło i barwy, święta narodowe	5 zad. 15 pkt
5	**Sprawdzian: niepodległość – grupa A** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt
6	**Sprawdzian: niepodległość – grupa B** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 4 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Odzyskanie niepodległości

Tradycje regionalne, symbole Unii Europejskiej, Polacy pod zaborami, Legiony Dąbrowskiego i hymn, powstania listopadowe i styczniowe, Polacy, którzy rozsławili Polskę, 11 listopada 1918, symbole i święta państwowe. W klasach 5–6 – do powtórki wybranych postaci i dat

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 36 pkt

Przypomnij sobie

- Przez **123 lata** (1795–1918) Polski nie było na mapach. Polacy żyli w trzech **zaborach**: **rosyjskim, pruskim i austriackim**. Zaborcy często zabraniali uczyć się po polsku w szkołach. Zmuszanie Polaków do mówienia po rosyjsku nazywamy **rusyfikacją**, a po niemiecku – **germanizacją**.
- W **1797 roku** we Włoszech generał **Jan Henryk Dąbrowski** utworzył **Legiony Polskie**, które walczyły u boku Francuzów Napoleona Bonapartego. Józef Wybicki napisał dla nich pieśń – **„Mazurek Dąbrowskiego”**. Od 1927 roku jest on naszym **hymnem państwowym**. Słowa hymnu przypominają postacie z historii, np. hetmana **Czarnieckiego**, który walczył ze Szwedami.
- Polacy chwytali za broń w **powstaniach**: **listopadowym** (wybuchło w **1830 roku**; walczyła w nim **Emilia Plater**) i **styczniowym** (wybuchło w **1863 roku**; na czele powstańczego **Rządu Narodowego** stanął **Romuald Traugutt**, którego Rosjanie stracili w 1864 roku). Oba powstania upadły, a wielu uczestników zesłano na Syberię.
- Polacy bronili też polskości bez broni: uczyli dzieci po polsku w ukryciu (to **tajne nauczanie**), czytali polskie książki, malowali obrazy z dziejów Polski (**Jan Matejko**). **Maria Skłodowska-Curie**, urodzona w Warszawie, odkryła pierwiastek **polon** i nazwała go na cześć Polski. Jako pierwsza osoba na świecie dwa razy dostała Nagrodę Nobla.
- W latach 1914–1918 trwała **I wojna światowa**. Zaborcy walczyli ze sobą i osłabli. Polacy musieli służyć w armiach wszystkich trzech zaborców, czasem przeciwko sobie. **11 listopada 1918 roku Józef Piłsudski** przejął w Warszawie dowództwo nad wojskiem – ten dzień uważamy za dzień odzyskania **niepodległości**.
- **Symbole państwowe** Polski to: **barwy** biało-czerwone, **godło** – biały orzeł w złotej koronie na czerwonym tle – i **hymn** „Mazurek Dąbrowskiego”. Podczas hymnu stoimy prosto i nie rozmawiamy.
- **Święta państwowe** przypominają ważne wydarzenia i łączą wszystkich Polaków: **3 maja** (rocznica Konstytucji 3 maja) i **11 listopada** – **Narodowe Święto Niepodległości**. Tego dnia wywieszamy flagi i spotykamy się na uroczystościach.
- Wspólnotę budują też **tradycje i zwyczaje regionalne** – w różnych częściach Polski są inne stroje, potrawy, pieśni i obrzędy, np. stroje góralskie na Podhalu, kolorowe wycinanki na Kurpiach, haft kaszubski na Kaszubach. Dbając o nie, pamiętamy o przodkach.
- Od **2004 roku** Polska należy do **Unii Europejskiej**. Jej symbole to **flaga** – krąg 12 złotych gwiazd na niebieskim tle (oznaczają jedność i zgodę narodów Europy, a nie liczbę państw) – i **hymn**: melodia „Oda do radości” Ludwiga van Beethovena.

PIERWSZA ŁAWKA

Droga do wolności

Dąbrowski – Legiony, 1797

autor nieznany, Jan Henryk Dąbrowski, obraz, około 1809–1814

powstanie styczniowe – 1863 r.

Jan Matejko, Polonia – Rok 1863, obraz, 1864

11 listopada – Święto Niepodległości

biel i czerwień – barwy Polski

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Dlaczego Polacy pod zaborami tak dbali o język polski?

Bo język, książki i pamięć o dawnych dziejach łączyły ich w jeden naród, choć nie mieli własnego państwa.

Przykład 2. Co świętujemy 11 listopada?

Narodowe Święto Niepodległości – rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku.

Przykład 3. Skąd w hymnie słowa o Czarnieckim i Bonapartem?

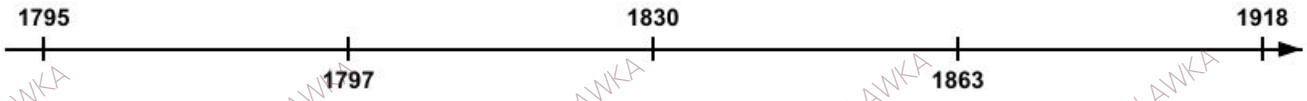
Hymn powstał dla Legionów walczących u boku Napoleona Bonapartego. Żołnierze śpiewali, że wrócą walczyć o ojczyznę tak, jak dawniej hetman Czarniecki wracał bić się ze Szwedami.

Zadania

1 Uzupełnij oś czasu.

___ / 5 pkt

Od utraty do odzyskania niepodległości

1. 1795 – _____
2. 1797 – _____
3. 1830 – _____
4. 1863 – _____
5. 1918 – _____

2 Uzupełnij zdania.

___ / 4 pkt

1. Polska nie istniała na mapach przez _____ lata.
2. Trzej zaborcy to _____, _____ i _____.
3. Niepodległość odzyskaliśmy _____ (dzień, miesiąc, rok).
4. Hymn Polski to _____.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Droga do niepodległości – ćwiczenia

Daty, postacie, fakty

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 16 pkt

Pamiętaj: jeśli czegoś nie pamiętasz, wróć do karty 1 i poszukaj w ramce „Przypomnij sobie”.

autor nieznany, Jan Henryk Dąbrowski, obraz, około 1809–1814

1 Uzupełnij daty. ___ / 5 pkt

1. utworzenie Legionów Polskich we Włoszech: _____
2. wybuch powstania listopadowego: _____
3. wybuch powstania styczniowego: _____
4. III rozbiór Polski: _____
5. odzyskanie niepodległości: _____

2 Połącz postać z opisem. ___ / 5 pkt

1. Jan Matejko	a) autor słów „Mazurka Dąbrowskiego”
2. Jan Henryk Dąbrowski	b) dowódca Legionów Polskich we Włoszech
3. Józef Wybicki	c) walczyła w powstaniu listopadowym
4. Emilia Plater	d) malarz obrazów z dziejów Polski
5. Maria Skłodowska-Curie	e) uczona, odkryła polon i rad

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Polska była pod zaborami przez 123 lata.	P	F
2. „Mazurek Dąbrowskiego” powstał we Włoszech.	P	F
3. Powstanie styczniowe wybuchło w 1830 roku.	P	F
4. Emilia Plater walczyła w powstaniu styczniowym.	P	F

4 Uzupełnij zdania. ___ / 2 pkt

1. Przywódca Rządu Narodowego w powstaniu styczniowym: _____
2. Pierwiastek, który Maria Skłodowska-Curie nazwała na cześć Polski: _____

Podgląd • Pierwsza Ławka

Sprawdzian: niepodległość – grupa A

30 minut · 20 pkt

KARTA 5/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 20 pkt

1 Uzupełnij. ___ / 3 pkt

1. Liczba lat, przez które Polski nie było na mapach: _____
2. Rok, w którym „Mazurek Dąbrowskiego" został hymnem państwowym: _____
3. Rok wybuchu powstania listopadowego: _____

2 Połącz pojęcie z wyjaśnieniem. ___ / 4 pkt

1. tajne nauczanie	a) ziemie dawnej Polski zajęte przez Rosję, Prusy i Austrię
2. rusyfikacja	b) polskie oddziały walczące u boku Napoleona
3. Legiony Polskie	c) zmuszanie Polaków do mówienia po rosyjsku
4. zabory	d) nauka po polsku w ukryciu przed zaborcą

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Powstanie listopadowe wybuchło wcześniej niż styczniowe.	P	F
2. Romuald Traugutt był przywódcą powstania listopadowego.	P	F
3. Maria Skłodowska-Curie urodziła się w Warszawie.	P	F
4. Legiony Polskie we Włoszech utworzył Józef Wybicki.	P	F

4 Przyporządkuj wydarzeniom daty zaznaczone na osi czasu. ___ / 3 pkt

Droga do niepodległości

1. odzyskanie niepodległości – _____
2. utworzenie Legionów Polskich we Włoszech – _____
3. wybuch powstania styczniowego – _____

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Odzyskanie niepodległości – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 4

Podgląd pokazał 5 z 16 stron. Pełna wersja: 16 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Odzyskanie niepodległości – 9 zadań, 36 pkt
- Karta 2: Droga do niepodległości – ćwiczenia – 4 zadania, 16 pkt
- Karta 3: Niepodległość – utrwalenie – 4 zadania, 10 pkt
- Karta 4: Pracuję ze źródłem – hymn i symbole – 5 zadań, 15 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: niepodległość – grupa A – 6 zadań, 20 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: niepodległość – grupa B – 6 zadań, 20 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/historia-klasa-4-dzial-06-odzyskanie-niepodleglosci-zestaw